

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemno ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Položaj Avstrije nasproti trozveznici Italiji.

Kdor motri razmere na našem Jugu, zlasti kakor so se iste začele razvijati v poslednjem času, se mora po pravici vprašati, ali je trozveza zares tu za to, da obvaruje trozvezne države pred medsebojno vojno, ali pa je tu za to, da se pod trozvezo še nadalje, a v čedalje večji meri okoriščati naši zaveznici, v veliki škodo naše monarhije in njenih nenemških in neitalijanskih narodov? Soditi po vsem tem, kar dela zlasti sosedna Italija, oziroma njeni „neoficijelni“ politiki a la senator Villari, predsednik italijanskega polit. društva „Dante Alighieri“, bi morali pač misliti poslednje. Besede, ki jih je govoril ta bivši ital. naučni minister na zadnjem občnem zboru društva „Dante Alighieri“ v Raveni, vzbujajo precejšnjo sumnjo, da tudi oficijelna Italija ni nedolžna na delih, ki jih doprinaša njena oficijelna irredenta; vsaj je bila baš na tem občnem zboru oficijelno zastopana italijanska vlada. Predsednik društva pa se je v svojem govoru pečal skoro izključno z „Lega nazionale“, in pa s političnimi razmerami v avstrijskem Primorju in v Dalmaciji. Jedro njegovega govora je bilo, da treba rešiti italijanstvo Primorja in Dalmacije in priskočiti na pomoč „bratom“, kateri ječijo pod jarmom avstrijske vlade in katere tlačijo čedalje živahnije delujoče slovanstvo.

Vsakdo vidi, da kolikor besedi senatorja Villarija v tej zadevi toliko hinavstva, ker je ravno nasprotno od tega resnično, kar je ta resnicoljubni ex-naučni minister govoril, — ker je resnično, da si hoče Italija potom svoje „irredente“ v našem Primorju najprej zagotoviti narodno stališče, ko pa bi bilo dogotovljeno to delo, potem nastopiti s še resnejo akcijo nasproti naši državi. Ta načrt oficijelne Italije je vendar tako očiten, da ga vsakdo lahko z roko zagrabí, najprej pa bi ga morali „zagrabiti“ tam gori na Dunaju in se tudi po tem ravnati.

Ali resnično je zopet, da se avstrijski politiki bojzljivo izogibajo vsemu, kar bi moglo dovesti do spora z Italijo in to najbolj tam, kjer bi bil energičen nastop upravnjen. In ravno zaradi tega je zlobno pretvarjanje resnice, ko

italijanski politiki trdijo, da Avstrija izzivlje mržnjo Italije s tlačanjem italijanskega elementa v Primorju in Dalmaciji. Posebno je to izmišljotina kar se tiče Dalmacije; kajti o kakem tlačanju italijanskega elementa v Dalmaciji more biti toliko manj govora, ker ta element je v Dalmaciji tako neznatno zastopan, da se vrši „tlačenje“ istega le v obkurnih možganih kakega irredentovca. Zaradi tega velja tudi o teh italijanskih politikih, ki take reči trdijo, prislovica: „rečem ti, da mi ne porečeš“. Naj se le Italija zdrži svojih neopravičenih aspiracij v avstrijskem Primorju in v Dalmaciji, pa nastane mir in red na obalah jadranskega morja. V Italiji so prav dobro poučeni o odnošajih v teh deželah, toda toli tržaško kakor i isterško ter dalmatinsko „vprašanje“ jim ne da miru, samo da vzdržujejo svoje politične aspiracije, težeče za gospodstvom nad celim jadranskim morjem. Ako izvzamemo Trst, kjer so se Italijani nekako prikopali do nazovi-vlade svojega elementa a kjer v resnici vladajo le židje in Nemci, ne morejo Italijani govoriti o nikakih pravicah do nadvladja, ker tako v Goriški, kakor v Istri in Dalmaciji so Slovenci in Hrvatje v tako ogromni večini prebivalstva, da je popolnoma protinarnavno in smešno, ako Italijani le zinejo o svoji pravici do gospodstva v teh krajih. Ali seveda, oficijelni in neoficijelni Italiji to nič ni mari, ona bi hotela slovansko prebivalstvo tu iztrebiti, da more te pokrajine za se reklamirati. Za vprvo, kakor rečeno, zadovoljuje se Italija s podpiranjem italijanskega elementa, potem pa bi pričela z drugim „delom“.

To so za vprvo samo priprave za aneksijo, ki se vršijo pod pretvezo „ohranitve italijanstva“ s širjenjem irredentizma in priseljevanjem ljudstva iz „materine zemlje“, prav po tistem kopitu kakor to dela druga zaveznica Nemčija. Avstrija, kajpada, vse to mirno gleda, prav tako, kakor, da so zemlje Slovanov brez vrednosti in pušča, da se izgublja njen upliv ne le na jadranskem morju marveč danes tudi že v Albaniji. Monarhija, ki je po svoji zemljepisni legi takorekoč balkanska država, se umiče pred svojo zaveznico Italijo in kateri monarhiji ta ista Italija grozi, da „ako ne bo mirna“, t. i. ako jej ne pusti razvijati svoje politike na teh zemljah, jej „od-

pove svoje prijateljstvo“ ali pa, kakor je dejal neki italijanski politik, da Italija pokaže še več razlogov, da mrzi vse kar je avstrijskega.

Nasproti take vrste pojavom treba zares precej hlabnosti ali celo — resignacije, da je mogoče ohraniti toliko mirnosti, kakor jo kaže avstrijska diplomacija. Ali pa morda zida ta naša diplomacija na dobro srečo narodov samih, proti katerih obstanku so naperjeni vsi irredentistiški poskusi in glede katerih narodov sreče je ravno te dni dejal sloveči nizozemski general Beer-Portugael, zagovarjajoč neodvisnost Nizozemcev, mej drugem tudi to-le: „Mislimo vedno na zgodovinsko resnico: da narod, ki se zvesto drži svojih domovinskih tal in svojih narodnih svetinj, ki hoče ostati svoboden in neodvisen, da tak narod ne pride nikdar pod tujčev jarem. Nikjer nista svoboda in nedvisnost močnejše ukoreninjena nego tam, kjer ju zasaja zvestoba narodnega junaštva“.

Ako se te zlate besede nizozemskega junaka v polni meri nanašajo tudi na usodo avstrijskih Slovanov in da li preteklost istih in zgodovina Avstro-Ogerske ne uči kaj drugega, tega ne moremo natančno preiskovati, resnica je pa vendarle, da ako avstrijska diplomacija zida bodočnost Avstrije na to zgodovinsko resnico, potem pa res ni biti nič lažjega nego — avstrijski diplomat.

Slavnosti pri Šipki.

V nedeljo 28. pr. m. so se vršile v soteski Šipka, tam, kjer so se Rusi in Turki od meseca julija 1877 pa do januarja 1878 ljute borbe, kakoršnih pozna zgodovina le še malo. Vredno je torej, da se tudi mi spominjamo nekoliko te borbe, v kateri so se poleg Rusov najhrabrejšje bojevali bolgarski prostovoljci. V najhujšem položaju so se nahajali Rusi in Bolgari od dne 21. pa do 23. avgusta 1877, ko je imel ruski general Stoljetov na razpolaganje samo dva polka, in šest stotnij bolgarskih prostovoljcev in je moral z njimi braniti jako važno pozicijo v soteski Šipka. Ta mali broj ruskih in bolgarskih vojakov so neprenehoma naskakovale najboljše turške čete, katerim je zapovedoval Sulejman-paša, ne da bi Rusom in Bolgarom prišla pričakovana pomoč od

strani VIII. ruskega vojnega kora, kateremu je zapovedoval general Radecki. General Radecki priti je imel namreč na pomoč Rusom od nasprotne strani soteske Šipke. Istotako jim je imel priti na pomoč general Gurko, ki je s posebnim pogumom in drznostjo skoz paralelno šeinjsko sotesko prekoračil balkan in je imel od nasprotne strani naskočiti turški tabor, nahajajoč se v soteski Šipka. Med tem časom začel je zmanjkovati Rusom in Bolgarom, nahajajočim se v takovažni poziciji živež in nedostajati jim je jelo celo streljivo. Ali vztrajali so vsejedno z največjo požrtvovalnostjo v tem osodepolnim položaju. Sulejman-paša je sporočil sultanu dne 23. avgusta, da sicer ni še mogel vzeti sovražniku tako važnih pozicij, ali Rusi, da so od vseh strani tako obkoljeni, da ne morejo niti do pitne vode več priti. Pa glej, kmalu so se začele prikazovati Radeckijeve čete. Z vrha šipkanske soteske, ki se nahaja 1318 m nad morsko gladino pelje glasovita gorska cesta navzdol k vasi Šipka. Ta cesta je tako strma, da po nji nikakor ne morejo voziti konji, marveč, da zamorejo voziti po nji le še voli in še ti z največjo težavo. Še danes ne more po nji voziti drugi nego voli in zamorejo po nji jahati jezdeci le drug za drugim. To je pač gorska cesta, ki služi v porabo le tamošnjemu gorskemu prebivalstvu. Nekoliko kilometrov pod vasjo Šipka se nahaja zdaj krasna ruska cerkev sezidana v spomin na to borbo, a blizu cerkve se nahaja samostan sezidan na istem mestu; kjer je imel Veselpaša svoj tabor. Ta tabor je srečno obkolil slavni ruski general Skobelev in je prisilil Veselpašo, da se mu je moral udati z 30.000 vojakov dne 9. januarja 1878. Tukaj so bile pri Šenovih napravljene za to slavnost lepe barake, v katerih so se nastanili ruski gostje. Vsaka stopinja tega zemljišča krije v sebi krvav spomin na ono veliko vojno.

Slavnost se je vršila pri krasnem vremenu. Med ruskimi gosti in bolgarskimi dostojanstveniki nahajal se je veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič, petnajst ruskih generalov, med njimi ruski vojni minister Kuropatkin z šefom ruskega generalnega štaba Dragomirovim na čelu itd. itd.

Goste je spremljal jeden eskadron konjnikov knežje telesne straže. Dospevši skozi šipkansko sotesko do šipkanskega sa-

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov.*

I.

Vas Beli Mel se rasprostira na golem vršiču, blizo eno uro severno od Čiprova, v nekdanjem berkovskem okraju.

Južni del okraja preteka reka Ogošta izvirajoča ne daleč na Stari planini, in sicer na pobočju Bratkovega vrha. — Kakor vršič je gol tudi oni svet, ki se razteza od njega proti severu. Lepši pa je pogled proti jugu; tam se širijo valovite njive, in odrastki stare planine so pokriti večinoma z gostimi zelenimi gaji in gozdi. In vrstijo se v mični razliki: zelene dolinice, senčnate globeli in gozdnati hribi, pa veselo šumljajoče rečice

*) Da se bolje umeje nekatere spise Vazova, treba poznati — poleg usode njegovega naroda — tudi ono njegove rodline. Bašibozuki so mu oplenili rojstvo hišo, razsekali očeta na kose, pa odpeljali mater in brata.

in potočki; vse to oživlja ta gorski kraj, ki je poln vina, malin in marmorja...

Nič prijetnejšega si ne more želeli potnik, pesnik in ljubitelj prirode, zlasti bolgarske prirode, nego je potovanje (na konju) po mikavnih samotah tega — labirinta krasote in božjega blagoslova.

Kmalu prideš do nekega pustega gozda, kjer je le za korak široka steza in kjer žive hajduške tradicije; kajti ta divja stran je bila za turških časov sloveča radi razbojnikov. — Zda prideš do čarokrasne, slikovite dolinice, ki te spominja arkadske seljanke (idile); zdaj zopet prebrodiš bistri gorski potok in se skriješ v gosto šumo in tu kar pustiš konju uzdo, pa si napravljajš z obema rokama prehod med vejami; zdaj kar obstaneš ter poslušaj slavčev spev, ki se razlega po gozdu in razveseljuje pusto samoto; zdaj zopet se zalesketa pred teboj šumeča Ogošta in zavzet njene krasote stopaš ob njenih kljukastih bregovih. Naposled zapaziš tam nad zelenimi gozdnimi vršiči osamel samostan, podo-

ben nekaki planinski vili. In ta zre tako prijazno na te, pa te pozivlja, da zaviješ do njegovega gostoljubnega naročja in okusiš pol ure neskaljenega miru v njegovem okrilju. To je čiprovski samostan — sv. Ivan Rilski.*

Vstopiš. Sprejme te častit starec-igumen (opat). Po prvem pozdravu te pelje takoj v cerkev. Tu se pokrizaš in pokloniš ter daruješ svoj dar; takoj za tem pa ti pokaže s spoštljivo gorečnostjo nekatere sv. podobe, ki imajo izrute oči. In pove ti, da je zakrivil to ostudno surovost strašni Pašadžik**) za časa srbsko-turške vojske. Naposled te sprejme ven in pelje v sobico, ki je podobna kapelici. Tam pri steni so nakupičene človeške črepinje, ki se strašno ozirajo na te z velikimi jamami, v ka-

*) V Beženski knjigi »Bolgarija in Srbija« št. 69 je slika tega samostava. Sv. Ivan Rilski umrl l. 946. Spomin njegov 22. oktobra.

**) Turški veljak iz Borkovca ki je vodil l. 1816 v srbski vojni tolpo baši bozukov in opustošil čiprovski samostan.

terih so bile nekdanj oči. To so mučeniki, pobiti tu v kakšnem turškem boju, ali v minulem stoletju ali še prej. To so glave bogaboječih kristjanov. Med njimi so pa tudi take, katerih voditelji so bili bolgarski hajduki, strašni junaki maščevalci, ki so poginili pod turškimi krogli in so jih uvrstili pod samostanski bratje hvaležno v krog verskih mučenikov...

S tem pa ni konec zgodovinske važnosti tega svetega mesta. Starček vas pelje ven iz samostana, na mali, nizki grič, na katerim se peni bistra Ogošta. In tu Vam pove, da je na tem griču bil postavil Kekerov*) svoj top, hoteč braniti dolino, po kateri bi mogla priti turška vojska do samostana. Ali bodisi da je bil top slab, bodisi da topničar ni bil izkušen — krogla niti reke ni dosegla,

*) Bolgar. major v rumunski službi, ki je odšel v srboturški vojni na Srbsko. Na čelu bolgarskih dobrovoljcev je prešel turško mejo in predrl celo do čiprovkega samostana. Toda prisiljen je bil odstopiti pred navalom velike turške sile.

mostana, so se gostje tam ustavili in se tam tudi okrepčali. Od tod pa so se odpeljali v kočijah v šenški tabor. Več ti-soč gorskega tamošnjega prebivalstva utaborilo se je tam v kljub mrzli noči in je ugledavši goste jih pozdravilo z urnebesnimi: „Hurrah“-klici. Razume se samo ob sebi, da so bile vse barake lepo ozaljšane. Goste je tudi pričakovala častna stotinja, a godba je zaigrala rusko himno. Vsi gostje, razum bolgarskih ministrov, bili so v vojaških uniformah. Pri banketu, ki se je vršil po cerkveni slavnosti, napivalo se je v prvi vrsti Rusiji kot osvoboditeljici Bolgarov. Obojniti je, da so se ob tej priliki vršile ob šipkanski soteski tudi bolgarske vojaške vaje, ki so trajale tri dni. Zunanji svet se je bal, da se bodo pri tej slavnosti dogodile Bog ve kake panslavistične demonstracije, a ker tega ni bilo in so bile napitnice pri banketu strogo vojaškega značaja odleglo je vsem, čudnim, „prijateljem Rusije“ kar se najbolj razveva v pisavi raznih nemških listov. Ti se namreč norčujejo z vsemi onimi, ki so pričakovali iz ust velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, kako napitnico, v kateri se bode povdarjala vse slovanska ideja. Mi sicer ne vemo na katero stran cikajo nemški listi, ko tako pišejo. Vemo pa, da nista veliki knez Nikolaj Nikolajevič ni ruski car, nemški cesar, ki bi pri taki priliki gotovo zabrusil v svet kako debelo in nepremišljeno, katero bi moralo nemško oficijozno časopisje cele mesce popravljati in opravičevati.

Dopisi.

Iz Cerkna, dne 4. oktobra 1902.
— V „Soči“ števil. 103 je pokazal nov dopisnik svoje zobe proti „klerikalnim“ nogam. (Hu, hu . . . , groza; zdaj se pač bojé že vsi „klerikalnih“ nog.) Dopisnika poznamo, kakor tudi njegove roge, kateri se mu bodo že — odlomili. Novico, katero so „klerikalne“ noge po Cerknem razširile po otrocih (dopisnik je videl in slišal grozno peketanje pri — kvartinčku kali?), slišite moji ljudje, to novico spravil je novi dvorni tajnik „Soče“ za Cerkno po časniku v širno javnost samo v obrambo „moža“. Dotičnik se mu najbrže ne zahvali javno za tako uslugo, ampak mogoče si misli: Bog me varuj takih prijateljev; ali se zagovornik „moža“ drugače zahvali, nam ni znano; laskavo ni zanj tudi ne tako sporočilo v svet poslati. Svetujemo novemu tajniku „Soče“, naj drugi pot nekoliko bolj pomisli kaj piše, da ne pride v kako navskrižje z logičnimi pravili. Ali ni res? Za Cerkno — klerikalna zlobna hudobija — za širjo javnost po listu pa liberalna ljubezen: ena in ista novica. Ubi pamet, Pepili! Seveda je razloček med razširjenjem po „klerikalnih“ nogah (ko bi bilo že res), ali pa po „naprednjaškem“ trobilu kar je pa res!

Sicer naj si dopisnik zapomni: Domače zadeve opravimo doma — brez

marveč padla nekoliko korakov od topa...

In na to ti začne (—) pripovedati starček solznih očij, kaj je bilo potem, ko je odstopil Kečerov sé svojo četo; o grozah, katerih priča je bil sam!... Ti pa poslušaj starca z ušesi, oči in duša pa ti begajo navdušeno in zavzeto po prekrasnih okolicah....

Umeje se samo po sebi, da take izlete in posete do teh divjih gorskih zakotij v zapadni Bolgarski more napravljati potnik še le zdaj po osvobojenju; kajti v prejšnjih dobah je grozila v teh krajih resnična nevarnost prostemu potniku, ki se je ogibal javnih potij, ter si iskal samote — sveže poezije neukročene prirode. Razbojniške tolpe so križale vedno po teh krajih ter napolnjevale z grozo kupca in meščana — pa naj bi bil tudi Bolgar — in sploh vsakega, kdor bi se bil drznil potovati todi. Ti hajduki niso bili Turki, kajti turški roparji so prebivali v mestih pod varstvom svojih hiš in turških uradov. Ti, ki so iskali podstrešja in pribežališča v goščavi in balkanskih puštinah, so bili Bolgari.

Vas; ne maramo jih obešati na zvon javnosti! Capito!? Da bi hoteli pisati z namenom do zdražb Vam ne prisojamo, ako bi se pa le zgodilo boste Vi sami krivi! Mi Vas bomo pomilovali!

Iz Boveca, dne 30. septembra 1902.
— Bovški „liberalci“ z zavidnim očesom gledajo plodonosno delovanje č. g. Jos. Abrama na Bovškem. Ne zadost, da ovirajo delovanje društev, ki jih je ustanovil, hočejo mu celo zabraniti hoditi v Bovec. V ta namen so se poslužili „Soče“. Raztrobili so v „Soči“ po svetu, da je g. Abram vedno v Bovecu, da hodi sem šuvat ljudi itd. Podpisani izjavljajo, da se ne bo godila nobenemu krivica, da je g. Abram, kedar je prišel v Bovec, bil skoraj vedno povabljen od enega ali drugega naših društev. S srčno željo torej pomagati našemu revnemu ljudstvu je prišel v Bovec, ne pa iz namenov, ki mu jih „Soča“ podtika. — Da je laž, kar je pisala „Soča“ o g. vikarju Š., je potrdil g. župan Kutin; da je laž, kar je pisala v istem dopisu o g. Abram, potrjujemo podpisani. Vrh v vsega je gosp. Abram tudi občinski tajnik v Trenti in ima dostikrat opravila pri uradih.

Bovec, 30. sept. 1902.
Anton Šuler, Matija Kravanja, J. Mihelič, Franc Fon, Anton Mihelič, Franc Mišič, Franc Huber.

Politični pregled.

Notranji politični položaji.

Šli smo na led. Zadnjič smo namreč na tem mestu poročali, da se je avstro-ogrsko pogodba skrpalala. Verjeli smo pač dunajskemu listu „N. Fr. Presse“, ki je o takih stvareh navadno najbolje informiran. Č. ne gre zamera temu listu, ki stoji tako blizu vera, iz katerega se tako stvari doznajajo, potem se je nam toliko menj čuditi, ako smo se sejenkrat vsedli. Nagodba namreč, ne le samo da ni sklenjena, med avstrijsko in ogrsko vlado, marveč glasovi, ki dohajajo v tem pogledu iz ogrskega glavnega mesta Budimpešte, postajajo vedno pesimističnejši. V nedeljo podal se je naš ministerski predsednik s trgovskim poljedelskim in z finančnim ministrom ter sekcijским načelnikom Stibralom spet v Budimpešto k nadaljevanju pogodbenih pogajanj. Pravijo pa tudi, da sta dospeli obe vlade do nekkih točk, glede katerih ne more nobena odnehati. Če bi bilo to res, potem čemu še nadaljnih poskusov. Po tem takim bi bila nagodba nedosegljiva. Ali mi menimo, da so take trditve le časnikarske fraze ter da razun prizadetih činiteljev, nobeden nič ne ve v kakem stanju se nahajajo pogajanja, sicer pa dolgo ne more vendar trajati ta negotovost, kajti 18. oktobra se odpre ogrski parlament in do ta čas bodemo gotovo vedeli pri čem da smo.

General Ignatijev v Sofiji.

Prispel je četrtega tega meseca v glavno bolgarsko mesto Sofijo znani ruski general Ignatijev. Na kolodvoru ga je pričakoval jeden zastopnik kneza, več ministrov in velikanska množica ljudstva, ki je burno pozdravljala generala.

Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič.

Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič, ki se je po slovesnostih v Šipkanski so-

Lahko rečemo, da je bilo to bolgarsko zakotje poslednje zavetje teh gorskih ptičkov. In iz življenja teh hajdukov naj vam pripovedujem tu malo črtico.

II.

V avgustu l. 1862 je prišel v roke turških „zaptijev (orožnikov) podobni gorski ptiček, ropar iz čete vojvode Minča — belomelski Slavčo, na prosto imenovan tudi „Belo meleč“, ker je bil doma z Belega Mela. Predno je zapustil vas in hišo ter pobegnil v gore, je bil miren, priden vinogradnik, in nihče bi ne bil dejal, da bo ta krotki Belomelec še kdaj hajduk. Ali prišlo je vendar do tega. V nekem prepiru sé svojim sorodnikom za kosec loga (gaja) je porinil nož vanj. Potem je ubežal, ter se pridružil četi Hosambaše Minča, ki se je potikala že nekoliko let v tamošnji okolici.

Ti junaki so imeli že mnogo zločinov, ropov in umorov na vesti; ali nihče jim ni mogel do živega. Blizo pred mesecem dnij so oropali pošto, ki je

teski podal v Carigrad in je bil tam štiri dni gost turškega sultana, dobil je od tega lftikov red z briljanti. Istočasno je odlikoval sultan spremstvo visokega ruskega gosta z raznimi redovi. Ko je prišel Nikolaj Nikolajevič k sultanu, pozdravil ga je v ruskem jeziku, koji govor je neki član ruskega poslanstva prevel v francoski jezik, a ga potem minister zunanjih zadev Teflik-paša prevel sultanu na turški jezik.

Boj med Turki in Albanci.

V Prekasu, v Stari Srbije se boje, da pride spet v kratkem do hudih spopadov med Turki in Albanci. Te slednje je namreč prepodil Skämzi-paša iz Robanita in Drumize, a se sedaj zbirajo okolo Prekasa Zaradi tega se pomiče zdaj Skämzi-paša z štirimi bataljoni in jedno gorsko baterijo proti Prekasu. Turčija je primorana odločneje postopati proti ustašem posebno, odkar je v zadnjem času prišlo med jednim oddelkom turških vojakov in med ustaši do spopada, pri kateri priliki so morali vojaki bežati, pustivši pet mrtvih vojakov in jednega častnika, izgubivši 50 pušk.

Buri.

Listi poročajo, da bode nemški cesar vzprejel borske generale Botho, Deveta in Delareya, ki pridejo 17. t. m. v Berlin. Ta vest pa povzročila v Angliji veliko razburjenje. Angleški listi obsojajo to postopanje burskih generalov in nemškega cesarja, ter je imenujejo nekorrektno. Nadalje poročajo tudi listi, da bodo imeli burski generali dne 17. t. m. v Berlinu veliki shod. Darovi za uboge Bure pa se izroče generalom dne 18. t. m.

Domače in razne novice.

† Dr. Josip Pavlica.

Zopet plaka narod slovenski na Goriškem na grobu zvestega sina, ki je po dolgem bolehanju v cvetu svoje moške dobe zapustil lažnjivi svet. Profesor bogoslovja dr. Josip Pavlica je preminul v noči od sobote na nedeljo v krogu svojih roditeljev, bratov in sester, ki so vtopljeni v žalost pričakovali zadnji vzdihljaj svojega dragega. Pogreb se je vršil iz vikarišča prvostolne cerkve včeraj popoldne med obilno udeležbo duhovščine in svetnih spremljevalcev, ki so hoteli izkazati zadnjo čast svojemu prijatelju, znancu in človekoljubu.

Rajnik se je rodil dne 12. decembra 1861 v Rifembergu (Rihenberku) premožnima in spoštovanima roditeljema Jožefu in Franciški. Ljudske in srednje šole je dovršil z odličnim uspehom v Gorici, kjer se je že kot gimnazijec v malem semenišču mnogo bavil z modroslovjem. Po dokončanih bogoslovskih študijah v goriški bogoslovnici nadaljeval je učenje v Rimu, kjer je postal doktor cerkvenega prava, potem na Dunaju v zavodu za višjo duhovsko izobrazbo pri Sv. Avguštinu, kjer je dovršil predpisane bogoslovske rigoroze. V duhovnika je bil posvečen 26. maja 1885, predno je šel v Rim.

Ko se je vrnil z Dunaja, je bil najprej dalje časa duhovni vodja v osred-

peljala iz Vidina v Sofijo državni denar — okrog stotisoč grošev*). Pobili so tri orožnike, ki so spremljali pošto. Ali po tem velikem uspehu so nastali hudi časi za četo.

Na vseh krajih so prejemale hude udarce in izgube. Pri Vlaškem selu so napadli Turki četo, ubili tri može, nekateri so utekli, dva sta bila vjeta. Eden teh dveh je bil Slavčo. Drugi ujetnik je kmalu umrl. Bil je že težko ranjen; poleg tega so ga še hudo mučili, da bi jim razodel kraj, kamor so bili zakopali zaklad. Bil je shranjen nekje blizo Belega Mela. Ali predno so mogli izvedeti natančno lego mesta, je ropar izdihnil.

Vaščanov se je polastil silen strah in groza, ko so zagledali deset orožnikov, ki so stopali z nasajenimi bodali za Slavčem. Ta je imel roke zvezane na hrbtu. Bilo je ob koncu meseca avgusta. Gorak pot, zmešan s krvavimi curki je tekel po mogočnem vratu in širokem po-črnelem obličju vjetega roparja. Bil je velikan, kakoršne rodi neredko tamošnji

*) groš, pijaster = 9 kraje.

njem bogoslovnem semenišču goriškem, potem pa profesor svetopisemskih ved novega zakona; ob enem pa je podučeval pedagogiko, metodiko in katehético na istem zavodu. Ali njegov vzbujeni in nadarjeni duh se ni zadovoljeval s tem, kar mu veleval je stan, marveč je hrepenel po širnem delokrogu in tega je našel v trpečem svojem narodu, kateremu je hotel vsestransko koristiti duševno in gmotno. Skušal se je z dobrim uspehom v pisateljevanju in je bil dolgo časa glavni steber „Primorskemu Listu“. Sestavil je katehético navodilo svojim slušateljem bogoslovcem; izdal je obširni spis o socialnem vprašanju, ki je ravnokar išel v „Narodni tiskarni“ v Gorici.

Nahajal se je v pripravljavem obdobju za prvi in drugi katoliški shod, ki sta se vršila v Ljubljani, katerih se je osebno udeležil ter na njih v popularnih govorih zagovarjal katoliška načela v narodnem življenju v veliko zadovoljnost navzočih.

Pri srcu mu je bila beda in zapuščenost nižjih stanov, ter je vse storil, kar mu je bilo mogoče, da bi v teh krajih širil krščansko omiko in da bi jim po moči tudi gmotno pomagal. „Delavski prijatelj“, „Primorski List“, „Alozijevišče“, „Katoliško slovensko delavsko društvo“, „Krojaška zadruga“, „Centralna posojilnica“ v Gorici pričajo, kako mnogostransko je bilo njegovo delo in kako uspešno njegovo prizadevanje. Pogosto je nastopal na javnih shodih delavskega društva in drugih, kjer je v lahko umljivih, včasih nekoliko sarkastičnih govorih širil luč prosvete ter pobijal laž in zmoto.

Tudi v politiko se je spuščal, če tudi ne vselej s srečno roko, pa vendar z namenom, da bi koristil narodu. Zadnja leta se je posebno veliko prizadeval in trudil, in sicer z lepim uspehom, da bi združil duhovščino, ki je v prvi vrsti poklicana, da oznanuje in brani katoliška načela krščanskemu ljudstvu.

Ko je bil rajnik v Rimu, nakopal si je bolezen „malaria“, ki je polagoma nastopala, vedno močnejša postajala, dokler ni postala lansko leto že nevarna. Bolehav je iskal zdravja v Gorici in v Trstu, slednjič na Dunaju in v Tirolih, pa prepozno. Bolezen se je bila pregloboko ukoreninila, da je ni bilo več pregnati; in tako nam je vzela zaslužnega moža v najlepših letih. Njegov spomin ostane živ med goriškimi Slovenci; a njegova dobra dela so mu že sledila v večnost.

Večna luč naj mu sveti!

Katoliško društvo slovenskih učitelje je imelo danes ob 6^{3/4} uri pri sv. Ignaciju zadošnico za ranjkega ustanovitelja in duhovnega voditelja, blagega preč gosp. prof. dr. Jožefa Pavlica. — R. i. p. M. H. W.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništvu: Namesto venca na krsto dr. Jos. Pavlici: dr. Anton Gregorčič, prof. bogoslovja 20 K (ravno toliko „Alozijev-

kraj. Žilaste roke, trdo zvezane na hrbtu in ovite v deseternim motvozom, so pričale, da imajo uničujočo moč kot Samsonove. Bilo se je lahko domisliti: ko bi si jih nenadoma razvezal, da bi z enim udarcem pobil svoje spremljevalce na tla..

In res, takoj se je izvedelo, da je po poti dvakrat pretrgal vezi, ali zastoj... Krvave rane, ki jih je imel na vratu so mu zadali s topimi robovi jalagonov, ko je poskušal, da bi rešil lahte iz vezij in vrat iz zanjke. Zdaj pa se je prepričal, da je zastoj vsak poskus; udal se je nemili usodi in stopal je pokorno pred četniki. Niti jedne besede ni izpregovoril; da, niti prosil ni, naj mu prizaneso in ne zadajajo surovih udarcev, ki so priletali naj tudi nadalje brez potrebe in uzroka.

Najgroznejši med Turki je bil „onbaša“ (policij. komisar) Ahmed-aga. Pri vstopu v vas je zagrmel:

„To volčje gnezdo razsujemo do temelja, da se ne bo legla tu taka ostudna zverina!“

(Dalje pride.)

prav visoko pri stropu posebne luknje. Te luknje morajo biti zaradi tega visoko v zidu, da mrzli zrak ne vleče naravnost na živali ter jih ne prehladi. Zračne luknje ne smejo biti vodoravne ali ravnotežne (naravnost), ampak napošev (po strani) napravljene. To je tako razumeti, da se prične luknja na zunanji strani zidú niže in se na notranji konča višje proti stropu. Zakaj pa zopet to? vpraša me morda ljubi čitatelj. To je zato, da dež in sneg ne moreta v hlev in da mrzli zunanji zrak teče proti stropu, a ne naravnost na živino. Na zunanji strani pritrđimo čez zračno luknjo mrežico iz žice (dratu), da muham in drugim enakim nepovabljenim gostom zabranjuje pot v hlev. Ta naprava je prav dobra, kajti ona odstranjuje sitne mrčese, in vendar doteka v hlev dovolj čistega zraka. Ko se je hlev dovolj prezračil, zamašimo luknjo s slamo. Nekteri imajo še druge priprave, pri katerih prihaja zrak po posebni cevi skozi streho in strop. Taka prevetrila pa so predraga in večinoma nepripravna. Sploh zadovoljujejo za naše razmere gori imenovane zračne luknje.

V poletnem času je za prevetrenje srednjega hleva dovolj, če se okna odpro ter vrata snemó in z lesu nadomestijo. Sam o sebi pa se razume, da se morejo mali hlevi prezračiti na ta način, da se odpro samo okna. Velike hleve zračimo s tem, da odpremo zračne luknje, če je pa treba, tudi vrata in okna. Prav pametno je, če se vrata napravijo iz zgornjega in spodnjega dela; v tem slučaju se zgornji del odstrani ter nadomesti z lesu. Ta način zračnja je kaj pripraven za soparne, poletne večere.

Loterijske številke.

4. oktobra.

Trst 41 70 35 31 30
Linc 49 14 44 19 52

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica
Gosposka ulica št. 7,
prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše skladišče vsakovrstnega perila, srajc za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za telovadce, krasnih kravat v vsakem slogu, nogavic, rokavic, životnikov (modercev), solčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okrasov za obleke, svil za obleke in bluse, vsih potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupovališče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za gospode), in modercev po vsakej meri in zablevi izvršujejo se točno.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mлина v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši.)

Velika zaloga
gotovih oblek
vsake vrste in vsake mere.

!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUŠIČ,
trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Pisarniške in šolske potrebščine,
raznovrstni papirnati stvori
po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige . . . . . od —24 v navgor
Žepni nožiči . . . . . —50 " "
Mošnički za denar . . . . . —20 " "
Tobačnice in smodčnice . . . . . —80 " "
Zavitki, kuverte 100 . . . . . —50 " "
Papir: pisemski 100 pol . . . . . —60 " "
" uraden bel 1000 pol . . . . . 6— " "
" za maslo ovijati kilo . . . . . 1 40 " "
" za cigarete 100 snop. . . . . 2 20 " "
Posetnice s tiskom 100 . . . . . 1 20 " "
Tiskovine za duhovnije in županije po ceni "Narodne tiskarne" v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu nave-ti približno ceno. l. t. d.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semeniške ulice proti Plaenti 10.

Valentinčič
okusne kolace za birmance
Josip
pekovski
in razno peccivo, ki je vednosveže priporoča
Pekarija se nahaja
v GORICI,
v Raštelju hiš. št. 29.

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt
v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.
Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

„Centralna posojilnica“
v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4½ polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.
Daje **posojila** udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5½.
Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.
Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago posojilnice c. kr. pošne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez pošnih stroškov.
Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob pondeljkih in četrkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Anton J. Vogrič
v Trstu, ulica Muda št. 2, za magistratom

Naznanja se, da je podpisani prevzel trgovino vseh priprav za cerkvene slavnosti, katera je osnovana že leta 1840 in se nahaja v ulici Muda vecchia št. 2, pod tvrđko gospoda Dragotina pok. Drioli in katera trgovina bo de od sedaj naprej nadaljevala pod napisom

„K sv. Antonu Padovanskemu“
(„Al Santo di Padova“)

Podpisani je popoln poznavalec te stroke, osobito kar je modernih zahtev tudi v pripravah za cerkvene slovesnosti, včem ga podpomaga praksa izvršena v dolgotrajnim naukovanju, zato se upa obvestiti cenjene naročnike, da jim popolnoma ustreže in v tej nadi se priporoča najtopleje veleč. duhovenstvu, upravnistvom katoliških cerkvá, samostanov in zavodov, da bi ga podpirali in se njega spomnili v vsakaterih potrebah

Podpisani popolnoma na novo preuredi svojo prodajalnico in jo hoče oskrbeti raznovrstnim blagom da bo popolnoma odgovarjala vsem zahtevam, a vse po najnižjih cenah da se ni bati konkurence. Oznanja, da bodo cerkve, samostani in zavodi imeli posebna zboljšanja v cenah in dobrem blagu.

Opominjam častite odjemnike, da je prodajalnica ob nedeljah iz praznikih zaprta, ker tudi Bog zapoveda, da se imajo praznovati nedelje in zapovedani prazniki.

Gotov sem podpore, ker se oslanjam na veliko mojo izkušnjo in zagotavljam najtočnejšo postrežbo, poštenost in natanjnost v izvrševanju katere sibi naročbe ali manjšega obsega.

V zalogi imam tudi čisto čebelne voščene sveče, kakor tudi mešane sveče, I. II. in III. vrste.

Na zahtevo se pošlje cenik in razkaznik.

Anton J. Vogrič.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih v negradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmjerne. Postrežba pošena.

V mirodilnicah
ANTON MAZZOLI
Gorica,
Gosposka ulica in tekališče G. Verdi
se prodaja
vse kemično čiste pridelke za uravnanje vina, kakor tudi kadeča žveplena kislina za čistiti vinsko posodo, namreč: sode, čebre itd. itd.

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.
Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.
Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.
Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

TISKA:

Časopise . . . . .
Knjige . . . . .
Diplome . . . . .
Trgovske račune . . . . .
Cenike . . . . .
Vabila za veselice . . . . .
Pisma s firmo . . . . .
Razne etikete . . . . .
l. t. d.

NARODNA = TISKARNA v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnije . . . . .
Plakate . . . . .
Sprejemnice . . . . .
Računske sklepe . . . . .
Pobotnice . . . . .
Razne posetnice . . . . .
Poročnice . . . . .
Osmrtnice . . . . .
l. t. d.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nanskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Položaj Avstrije nasproti trozveznici Italiji.

Kdor motri razmere na našem Jugu, zlasti kakor so se iste začele razvijati v poslednjem času, se mora po pravici vprašati, ali je trozvezna zares tu za to, da obvaruje trozvezne države pred medsebojno vojno, ali pa je tu za to, da se pod trozvezo še nadalje, a v čedalje večji meri okoriščati naši zaveznici, v veliko škodo naše monarhije in njenih nenemških in neitalijanskih narodov? Soditi po vsem tem, kar dela zlasti soseda Italija, oziroma njeni »neoficijelni« politiki a la senator Villari, predsednik italijanskega polit. društva »Dante Alighieri«, bi morali pač misliti poslednje. Besede, ki jih je govoril ta bivši ital. naučni minister na zadnjem občnem zboru društva »Dante Alighieri« v Raveni, vzbujajo precejšnjo sumnjo, da tudi oficijelna Italija »ni nedolžna na delih, ki jih doprinaša njena neoficijelna irredenta; vsaj je bila baš na tem občnem zboru oficijelno zastopana italijanska vlada. Predsednik društva pa se je v svojem govoru pečal skoro izključno z »Lega nazionale«, in pa s političnimi razmerami v avstrijskem Primorju in v Dalmaciji. Jedro njegovega govora je bilo, da treba rešiti italijanstvo Primorja in Dalmacije in priskočiti na pomoč »bratom«, kateri ječijo pod jarmom avstrijske vlade in katere tlači čedalje živahnije delujoče slovanstvo.

Vsakdo vidi, da kolikor besedi senatorja Villarija v tej zadevi toliko hinavstva, ker je ravno nasprotno od tega resnično, kar je ta resnicoljubni ex-naučni minister govoril, — ker je resnično, da si hoče Italija potom svoje »irredente« v našem Primorju najprej zagotoviti narodno stališče, ko pa bi bilo dogotovljeno to delo, potem nastopiti s še resnejo akcijo nasproti naši državi. Ta načrt oficijelne Italije je vendar tako očiten, da ga vsakdo lahko z roko zagrabí, najprej pa bi ga morali »zagrabiti« tam gori na Dunaju in se tudi po tem ravnati.

Ali resnično je zopet, da se avstrijski politiki bojazljivo izogibajo vsemu, kar bi moglo dovesti do spora z Italijo in to najbolj tam, kjer bi bil energičen nastop upravnjen. In ravno zaradi tega je zlobno pretvarjanje resnice, ko

italijanski politiki trdijo, da Avstrija izzivlje mržnjo Italije s tlačenjem italijanskega elementa v Primorju in Dalmaciji. Posebno je to izmišljotina kar se tiče Dalmacije; kajti o kakem tlačenju italijanskega elementa v Dalmaciji more biti toliko manj govora, ker ta element je v Dalmaciji tako neznatno zastopan, da se vrši »tlačenje« istega le v obšurnih možganih kakega irredentovca. Zaradi tega velja tudi o teh italijanskih politikih, ki take reči trdijo, pri-slovica: »rečem ti, da mi ne porečeš«. Naj se le Italija zdrži svojih neopravičenih aspiracij v avstrijskem Primorju in v Dalmaciji, pa nastane mir in red na obalah jadranskega morja. V Italiji so prav dobro poučeni o odnošajih v teh deželah, toda toli tržaško kakor i ister-sko ter dalmatinsko »vprašanje« jim ne da miru, samo da vzdržujejo svoje politične aspiracije, težeče za gospodstvom nad celim jadranskim morjem. Ako iz-vzamemo Trst, kjer so se Italijani nekako prikopali do nazovi-vlade svojega elementa a kjer v resnici vladajo le židje in Nemci, ne morejo Italijani govoriti o nikakih pravicah do nadvladja, ker tako v Goriški, kakor v Istri in Dalmaciji so Slovenci in Hrvatje v tako ogromni ve-čini prebivalstva, da je popolnoma protin-aravno in smešno, ako Italijani le zinejo o svoji pravici do gospodstva v teh krajih. Ali seveda, oficijelni in neoficijelni Italiji to nič ni mari, ona bi hotela slovanstvo prebivalstvo tu iztrebiti, da more te pokrajine za se reklamirati. Za vprvo, kakor rečeno, zadovoljuje se Italija s podpiranjem italijanskega elementa. potem pa bi pričela z drugim »delom«.

To so za vprvo samo priprave za aneksijo, ki se vršijo pod pretvezo »ohranitve italijanstva« s širjenjem irredentizma in priseljevanjem ljudstva iz »materine zemlje«, prav po tistemkopitu kakor to dela druga zaveznica Nemčija. Avstrija, kajpada, vse to mirno gleda, prav tako, kakor, da so zemlje Slovanov brez vrednosti in pušča, da se izgublja njen upliv ne le na jadranskem morju marveč danes tudi že v Albaniji. Monarhija, ki je po svoji zemljepisni legi takorekoč balkanska država, se umiče pred svojo zaveznico Italijo in kateri monarhiji ta ista Italija grozi, da »ako ne bo mirna«, t. i. ako jej ne pusti razvijati svoje politike na teh zemljah, jej »od-

pove svoje prijateljstvo« ali pa, kakor je dejal neki italijanski politik, da Italija pokaže še več razlogov, da mrzi vse kar je avstrijskega.

Nasproti take vrste pojavom treba zares precej hlabnosti ali celo — resignacije, da je mogoče ohraniti toliko mironosti, kakor jo kaže avstrijska diplomacija. Ali pa morda zida ta naša diplomacija na dobro srečo narodov samih, proti katerih obstanku so naperjeni vsi irredentistiški poskusi in glede katerih narodov sreče je ravno te dni dejal sloveči nizozemski general Beer-Portugael, zagovarjajoč neodvisnost Nizozemcev, mej drugera tudi to-le: »Mislimo vedno na zgodovinsko resnico: da narod, ki se zvesto drži svojih domovinskih tal in svojih narodnih svetinj, ki hoče ostati svoboden in neodvisen, da tak narod ne pride nikdar pod tujcev jarem. Nikjer nista svoboda in nedvisnost močnejše ukoreninjena nego tam, kjer ju zasaja zvestoba narodnega junaštva«.

Ako se te zlate besede nizozem-skega junaka v polni meri nanašajo tudi na usodo avstrijskih Slovanov in da li preteklost istih in zgodovina Avstro-Ogerske ne uči kaj družega, tega ne moremo natanjčno preiskovati, resnica je pa vendarle, da ako avstrijska diplomacija zida bodočnost Avstrije na to zgodovinsko resnico, potem pa res ni biti nič lažjega nego — avstrijski diplomat.

Slavnosti pri Šipki.

V nedeljo 28. pr. m. so se vršile v soteski Šipka, tam, kjer so se Rusi in Turki od meseca julija 1877 pa do januarja 1878 ljuto borili, slavnosti v spomin te ljute borbe, borbe kakoršnih pozna zgodovina le še malo. Vredno je torej, da se tudi mi spominjamo nekoliko te borbe, v kateri so se poleg Rusov najhrabrejše bojevali bolgarski prostovoljci. V najhujšem položaju so se nahajali Rusi in Bolgari od dne 21. pa do 23. avgusta 1877, ko je imel ruski general Stoljetov na razpolaganje samo dva polka, in šest stotnij bolgarskih prostovoljcev in je moral z njimi braniti jako važno pozicijo v soteski Šipka. Ta mali broj ruskih in bolgarskih vojakov so neprenehoma naskakovale najboljše turške čete, katerim je zapovedoval Sulejman-paša, ne da bi Rusom in Bolgarom prišla pričakovana pomoč od

strani VIII. ruskega vojnega kora, kateremu je zapovedoval general Radecki. General Radecki priti je imel namreč na pomoč Rusom od nasprotne strani soteske Šipke. Istotako jim je imel priti na pomoč general Gurko, ki je s posebnim pogumom in drznostjo skoz paralelno šinkijsko sotesko prekorščil balkan in je imel od nasprotne strani naskočiti turški tabor, nahajajoč se v soteski Šipka. Med tem časom začel je zmanjkovati Rusom in Bolgarom, nahajajočim se v takovažni poziciji živeti in nedostajati jim je jelo celo streljivo. Ali vztrajali so vsejedno z največjo požrtvovalnostjo v tem osode-polnim položaju. Sulejman-paša je sporočil sultanu dne 23. avgusta, da sicer ni še mogel vzeti sovražniku tako važnih pozicij, ali Rusi, da so od vseh strani tako obkoljeni, da ne morejo niti do pitne vode več priti. Pa glej, kmalu so se začele prikazovati Radeckijeve čete. Z vrha šipkanske soteske, ki se nahaja 1318 m nad morsk gladino pelje glasovita gorska cesta navzdol k vasi Šipka. Ta cesta je tako strma, da po nji nikakor ne morejo voziti konji, marveč, da zamorejo voziti po nji le še voli in še ti z največjo težavo. Še danes ne more po nji voziti drugi nego voli in zamorejo po nji jahati jezdecí le drug za drugim. To je pač gorska cesta, ki služi v porabo le tamošnjemu gorskemu prebivalstvu. Nekoliko kilometrov pod vasjo Šipka se nahaja zdaj krasna ruska cerkev sezidana v spomin na to borbo, a blizu cerkve se nahaja samostan sezidan na istem mestu, kjer je imel Veselpaša svoj tabor. Ta tabor je srečno obkolil slavni ruski general Skobelev in je prisilil Veselpašo, da se mu je moral udati z 30.000 vojakov dne 9. januarja 1878. Tukaj so bile pri Šenovih napravljene za to slavnost lepe barake, v katerih so se nastanili ruski gostje. Vsaka stopinja tega zemljišča krije v sebi krvav spomin na ono veliko vojno.

Slavnost se je vršila pri krasnem vremenu. Med ruskimi gosti in bolgarskimi dostojanstveniki nahajal se je veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič, petnajst ruskih generalov, med njimi ruski vojni minister Kuropatkin z šefom ruskega generalnega štaba Dragomirovim na čelu itd. itd.

Goste je spremljal jeden eskadron konjikov knežje telesne straže. Dospevši skozi šipkansko sotesko do šipkanskega sa-

terih so bile nekdanj oči. To so mučeniki, pobiti tu v kakšnem turškem boju, ali v minulem stoletju ali še prej. To so glave bogaboječih kristjanov. Med njimi so pa tudi take, katerih voditelji so bili bolgarski hajduki, strašni junaki maščevalci, ki so poginili pod turškimi kroglijami in so jih uvrstili samostanski bratje hvaležno v krog verskih mučenikov....

S tem pa ni konec zgodovinske važnosti tega svetega mesta. Starček vas pelje ven iz samostana, na mali, nizki grič, na katerim se peni bistra Ogosta. In tu Vam pove, da je na tem griču bil postavil Kečerov*) svoj top, hoteč braniti dolino, po kateri bi mogla priti turška vojska do samostana. Ali bodisi da je bil top slab, bodisi da topničar ni bil izkušen — krogla niti reke ni dosegla,

in potočki; vse to oživlja ta gorski kraj, ki je poln vina, malin in marmorja...

Nič prijetnejšega si ne more želeti potnik, pesnik in ljubitelj prirode, zlasti bolgarske prirode, nego je potovanje (na konju) po mikavnih samotah tega — labirinta krasote in božjega blagoslova.

Kmalu prideš do nekega pustega gozda, kjer je le za korak široka steza in kjer žive hajduške tradicije; kajti ta divja stran je bila za turških časov sloveča radi razbojnikov. — Zdaj prideš do čarokrasne, slikovite dolinice, ki te spominja arkadske seljanke (idile); zdaj zopet prebrodiš bistri gorski potok in se skriješ v gosto šumo in tu kar pustiš konju uzdo, pa si napravljajš z obema rokama prehod med vejami; zdaj kar obstaneš ter poslušajš slavčev spev, ki se razlaga po gozdu in razveseljuje pusto samoto; zdaj zopet se zalesketa pred teboj šumeča Ogosta in zavzet njene krasote stopaš ob njenih kljukastih bregovih. Naposled zapaziš tam nad zelenimi

ben nekaki planinski vili. In ta zre tako prijazno na te, pa te pozivlja, da zaviješ do njegovega gostoljubnega naročja in okusiš pol ure neskaljenega miru v njegovem okrilju. To je čiprovski samostan — sv. Ivan Rilski.*)

Vstopiš. Sprejme te častit starec-igumen (opat). Po prvem pozdravu te pelje takoj v cerkev. Tu se pokrižajš in pokloniš ter daruješ svoj dar; takoj za tem pa ti pokažeš s spoštljivo gorečnostjo nekatere sv. podobe, ki imajo izrute oči. In pove ti, da je zakrivil to ostudno surovost strašni Pašadžik**) za časa srbsko-turške vojske. Naposled te sprejme ven in pelje v sobico, ki je podobna kapelici. Tam pri steni so nakupičene človeške črepinje, ki se strašno ozirajo na te z velikimi jamami, v ka-

*) V Beženski knjigi »Bolgarija in Srbija« št. 69 je slika tega samostava. Sv. Ivan Rilski umrl l. 946. Spomin njegov 22. oktobra.

**) Turški veljak iz Borkovca ki je vodil l. 1816 v srbski vojni tolpo baši bozukov in opu-

*) Bolgar. major v rumunski službi, ki je odšel v srboturški vojni na Srbsko. Na čelu bolgarskih srboturških vojev je prešel turško mejo in predrl celo do čiprovega samostana. Toda prisiljen je bil odstopiti pred navalom velike

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov. *)

I.

Vas Beli Mel se rasprostira na golem vršiču, blizo eno uro severno od Čiprovca, v nekdanjem berkovskem okraju.

Južni del okraja preteka reka Ogosta izvirajoča ne daleč na Stari planini, in sicer na pobočju Bračkovega vrha. — Kakor vršič je gol tudi oni svet, ki se razteza od njega proti severu. Lepši pa je pogled proti jugu; tam se širijo valovite njive, in odrastki stare planine so pokriti večinoma z gostimi zelenimi gaji in gozdi. In vrstijo se v mični razliki: zelene dolinice, senčnate globeli in gozd-nati hribi, pa veselo šumljujoče rečice

*) Da se bolje umeje nekatere spise Vazova, treba poznati — poleg usode njegovega naroda — tudi ono njegove rodline. Bašibozuki so mu oplenili rojstno hišo, razsekali očeta na

mostana, so se gostje tam ustavili in se tam tudi okrepčali. Od tod pa so se odpeljali v kočijah v šenoski tabor. Več ti-soč gorskega tamošnjega prebivalstva utaborilo se je tam v kljub mrzli noči in je ugledavši goste jih pozdravilo z urnebesnimi: „Hurrah“-klici. Razume se samo ob sebi, da so bile vse barake lepo ozaljšane. Goste je tudi pričakovala častna stotnija, a godba je zaigrala rusko himno. Vsi gostje, razum bolgarskih ministrov, bili so v vojaških uniformah. Pri banketu, ki se je vršil po cerkveni slavnosti, napivalo se je v prvi vrsti Rusiji kot osvoboditelji Bolgarov. O pomniti je, da so se ob tej priliki vršile ob šipkanski soteski tudi bolgarske vojaške vaje, ki so trajale tri dni. Zunanji svet se je bal, da se bodo pri tej slavnosti dogodile Bog ve kake panslavistične demonstracije, a ker tega ni bilo in so bile napitnice pri banketu strogo vojaškega značaja odleglo je vsem, čudnim, „prijateljem Rusije“ kar se najbolj razodeva v pisavi raznih nemških listov. Ti se namreč norčujejo z vsemi onimi, ki so pričakovali iz ust velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, kako napitnico, v kateri se bode povdarjala vse slovanska ideja. Mi sicer ne vemo na katero stran cikajo nemški listi, ko tako pišejo. Vemo pa, da nista veliki knez Nikolaj Nikolajevič ni ruski car, nemški cesar, ki bi pri taki priliki gotovo zabrusil v svet kako debelo in nepremišljeno, katero bi moralo nemško oficijozno časopisje cele mesce popravljati in opravičevati.

Dopisi.

Iz Cerkna, dne 4. oktobra 1902. — V „Soči“ št. 103 je pokazal nov dopisnik svoje zobe proti „klerikalnim“ nogam. (Hu, hu... groza; zdaj se pač bojé že vsi „klerikalnih“ nog.) Dopisnika poznamo, kakor tudi njegove roge, kateri se mu bodo že — odlomili. Novico, katero so „klerikalne“ noge po Cerknem razširile po otroch (dopisnik je videl in slišal grozno peketanje pri — kvartinčku ka li?), slišite moji ljudje, to novico spravil je novi dvorni tajnik „Soče“ za Cerkno po časniku v široko javnost samo v obrambo „moža“. Dotičnik se mu najbrže ne zahvali javno za tako uslugo, ampak mogoče si misli: Bog me varuj takih prijateljev; ali se zagovornik „moža“ drugače zahvali, nam ni znano; laskavo ni zanj tudi ne tako sporočilo v svet poslati. Svetujemo novemu tajniku „Soče“, naj drugi pot nekoliko bolj pomisli kaj piše, da ne pride v kako navskrižje z logičnimi pravili. Ali ni res? Za Cerkno — klerikalna zlobna hudobija — za širjo javnost po listu pa liberalna ljubezen: ena in ista novica. Ubi pamet, Pepili! Seveda je razloček med razširjenjem po „klerikalnih“ nogah (ko bi bilo že res), ali pa po „naprednjaškem“ trobilu kar je pa res!

Sicer naj si dopisnik zapomni: Domače zadeve opravimo doma — brez

marveč padla nekoliko korakov od topa...

In na to ti začne (—) pripovedati starček solznih očí, kaj je bilo potem, ko je odstopil Kekerov sé svojo četo; o grozah, katerih priča je bil sam!... Ti pa poslušaj starca z ušesi, oči in duša pa ti begajo navdušeno in zavzeto po prekrasni okolici...

Umeje se samo po sebi, da take izlete in posete do teh divjih gorskih zakotij v zapadni Bolgarski more napravljati potnik še le zdaj po osvobojenju; kajti v prejšnjih dobah je grozila v teh krajih resnična nevarnost prostemu potniku, ki se je ogibal javnih potij, ter si iskal samote — sveže poezije neukročene prirode. Razbojniške tolpe so križale vedno po teh krajih ter napolnjevale z grozo kupca in meščana — pa naj bi bil tudi Bolgar — in sploh vsakega, kdor bi se bil drznil potovati todi. Ti hajduki niso bili Turki, kajti turški roparji so prebivali v mestih pod varstvom svojih hiš in turških nradov. Ti, ki so iskali podstrešja in pribežališča v goščavi in balkanskih pu-

Vas; ne maramo jih obešati na zvon javnosti! Capito!? Da bi hoteli pisati z namenom do zdražb Vam ne prisojamo, ako bi se pa le zgodilo boste Vi sami krivi! Mi Vas bomo pomilovali!

Iz Boveca, dne 30. septembra 1902. — Bovški „liberalci“ z zavidnim očesom gledajo plodonosno delovanje č. g. Jos. Abrama na Bovškem. Ne zadostí, da ovirajo delovanje društev, ki jih je ustanovil, hočejo mu celo zabraniti hoditi v Bovec. V ta namen so se poslužili „Soče“. Raztrobili so v „Soči“ po svetu, da je g. Abram vedno v Bovecu, da hodi sem ščuvat ljudi itd. Podpisani izjavljajo, da se ne bo godila nobenemu krivica, da je g. Abram, kedar je prišel v Bovec, bil skoraj vedno povabljen od enega ali drugega naših društev. S srčno željo torej pomagati našemu revnemu ljudstvu je prišel v Bovec, ne pa iz namenov, ki mu jih „Soča“ podtika. — Da je laž, kar je pisala „Soča“ o g. vikarju Š., je potrdil g. župan Kutin; da je laž, kar je pisala v istem dopisu o g. Abramcu, potrjujemo podpisani. Vrh vsega je gosp. Abram tudi občinski tajnik v Trenti in ima dostikrat opravila pri uradih.

Bovec, 30. sept. 1902.
Anton Šuler, Matija Kravanja, J. Mihelič, Franc Fon, Anton Mihelič, Franc Mišic, Franc Huber.

Politični pregled.

Notranji politični položaji.

Šli smo na leđ. Zadnjič smo namreč na tem mestu poročali, da se je avstro-ogrška nagodba skrpala. Verjeli smo pač dunajskemu listu „N. Fr. Presse“, ki je o takih stvarih navadno najbolje informiran. Č. ne gre zamera temu listu, ki stoji tako blizu vira, iz katerega se take stvari doznajajo, potem se je nam toliko bolj čuditi, ako smo se jedenkrat vsedli. Nagodba namreč, ne le samo da ni sklenjena, med avstrijsko in ogrsko vlado, marveč glasovi, ki dohajajo v tem pogledu iz ogrskega glavnega mesta Budimpešte, postajajo vedno pesimističnejši. V nedeljo podal se je naš ministerski predsednik s trgovskim poljedelskim in z finančnim ministrom ter sekcijkim načelnikom Stibralom spet v Budimpešto k nadaljevanju nagodbenih pogajanj. Pravijo pa tudi, da sta dospeli obe vlade do nekih točk, glede katerih ne more nobena odnehati. Če bi bilo to res, potem čemu še nadaljnih poskusov. Po tem takem bi bila nagodba nedosegljiva. Ali mi menimo, da so take trditve le časnikarske fraze ter da razun prizadetih činiteljev, nobeden nič ne ve v kakem stanju se nahajajo pogajanja, sicer pa dolgo ne more vendar trajati ta negotovost, kajti 18. oktobra se odpre ogrski parlament in do ta čas bodemo gotovo vedeli pri čem da smo.

General Ignatijev v Sofiji.

Pripel je četrtega tega meseca v glavno bolgarsko mesto Sofijo znani ruski general Ignatijev. Na kolodvoru ga je pričakoval jeden zastopnik kneza, več ministrov in velikanska množica ljudstva, ki je burno pozdravljala generala.

Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič.

Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajevič, ki se je po slovesnostih v Šipkanski so-

Lahko rečemo, da je bilo to bolgarsko zakotje poslednje zavetje teh gorskih ptičkov. In iz življenja teh hajdukov naj vam pripovedujem tu malo črtico.

II.

V avgustu l. 1862 je prišel v roke turških „zaptijev (orožnikov) podobni gorski ptiček, ropar iz čete vojvode Minča — belomelski Slavčo, na prosto imenovan tudi „Belo meleč“, ker je bil doma z Belega Mela. Predno je zapustil vas in hišo ter pobegnil v gore, je bil miren, priden vinogradnik, in nihče bi ne bil dejal, da bo ta krotki Belomelec še kdaj hajduk. Ali prišlo je vendar do tega. V nekem prepiru sé svojim sorodnikom za kosec loga (gaja) je porinil nož vanj. Potem je ubežal, ter se pridružil četi Hosarbaše Minča, ki se je potikala že nekoliko let v tamošnji okolici.

Ti junaki so imeli že mnogo zločinov, ropov in umorov na vesti; ali nihče jim ni mogel do živega. Blizo pred

teski podal v Carigrad in je bil tam štiri dni gost turškega sultana, dobil je od tega Iftikov red z briljanti. Istočasno je odlikoval sultan spremstvo visokega ruskega gosta z raznimi redovi. Ko je prišel Nikolaj Nikolajevič k sultanu, pozdravil ga je v ruskem jeziku, koji govor je neki član ruskega poslanstva prevlel v francozki jezik, a ga potem minister zunanjih zadev Tevlik-paša prevlel sultanu na turški jezik.

Boj med Turki in Albanci.

V Prekasu, v Stari Srbije se boje, da pride spet v kratkem do hudih spopadov med Turki in Albanci. Te slednje je namreč prepodil Skämzi-paša iz Robanita in Drumize, a se sedaj zbirajo okolo Prekasa Zaradi tega se pomiče zdaj Skämzi-paša z štirimi bataljoni in jedno gorsko baterijo proti Prekasu. Turčija je primorana odločneje postopati proti ustašem posebno, odkar je v zadnjem času prišlo med jednim oddelkom turških vojakov in med ustaši do spopada, pri kateri priliki so morali vojaki bežati, pustivši pet mrtvih vojakov in jednega častnika, izgubivši 50 pušk.

Buri.

Listi poročajo, da bode nemški cesar vzprejel borske generale Botho, Deveta in Delareya, ki pridejo 17. t. m. v Berlin. Ta vest pa povzroča v Angliji veliko razburjenje. Angleški listi obsojajo to postopanje burskih generalov in nemškega cesarja, ter je imenujejo nekoraktno. Nadalje poročajo tudi listi, da bodo imeli burski generali dne 17. t. m. v Berlinu veliki shod. Darovi za uboge Bure pa se izroče generalom dne 18. t. m.

Domače in razne novice.

† Dr. Josip Pavlica.

Zopet plaka narod slovenski na Goriškem na grobu zvestega sina, ki je po dolgem bolehanju v cvetu svoje moške dobe zapustil lažnjivi svet. Profesor bogoslovja dr. Josip Pavlica je preminul v noči od sobote na nedeljo v krogu svojih roditeljev, bratov in sester, ki so vtopljeni v žalost pričakovali zadnji vzdihljaj svojega dragega. Pogreb se je vršil iz vikarišča prvostolne cerkve včeraj popoldne med obilno udeležbo duhovščine in svetnih spremljevalcev, ki so hoteli izkazati zadnjo čast svojemu prijatelju, znancu in človekoljubu.

Rajnik se je rodil dne 12. decembra 1861 v Rifembergu (Rihenberku) premožnima in spoštovanima roditeljema Jožetu in Franciški. Ljudske in srednje šole je dovršil z odličnim uspehom v Gorici, kjer se je že kot gimnazijec v malem semenišču mnogo bavil z modroslovjem. Po dokončanih bogoslovskih študijah v goriški bogoslovnici nadaljeval je učenje v Rimu, kjer je postal doktor cerkvenega prava, potem na Dunaju v zavodu za višjo duhovsko izobrazbo pri Sv. Avguštinu, kjer je dovršil predpisane bogoslovne rigoroze. V duhovnika je bil posvečen 26. maja 1885, predno je šel v Rim.

Ko se je vrnil z Dunaja, je bil najprej dalje časa duhovni vodja v osred-

peljala iz Vidina v Sofijo državni denar — okrog stotisoč grošev*). Pobili so tri orožnike, ki so spremljali pošto. Ali po tem velikem uspehu so nastali hudi časi za četo.

Na vseh krajih so prejeli hude udarce in izgube. Pri Vlaškem selu so napadli Turki četo, ubili tri može, nekateri so utekli, dva sta bila vjeta. Eden teh dveh je bil Slavčo. Drugi ujetnik je kmalu umrl. Bil je že težko ranjen; poleg tega so ga še hudo mučili, da bi jim razodel kraj, kamor so bili zakopali zaklad. Bil je shranjen nekje blizo Belega Mela. Ali predno so mogli izvedeti natančno lego mesta, je ropar izdihnil.

Vaščanov se je polastil silen strah in groza, ko so zagledali deset orožnikov, ki so stopali z nasajenimi bodali za Slavčem. Ta je imel roke zavezane na hrbtu. Bilo je ob koncu meseca avgusta. Gorak, mešan s krvavimi curki je tekkel po neogočnem vratu in širokem počrneli obličju vjetega roparja. Bil je velikán, kakoršne rodi neredko tamošnji

njem bogoslovnem semenišču goriškem, potem pa profesor svetopisemskih ved novega zakona; ob enem pa je podučeval pedagogiko, metodiko in katehetiko na istem zavodu. Ali njegov vzbujeni in nadarjeni duh se ni zadovoljeval s tem, kar mu veleval je stan, marveč je hrepenel po širnem delokrogu in tega je našel v trpečem svojem narodu, kateremu je hotel vsestransko koristiti duševno in gmotno. Skušal se je z dobrim uspehom v pisateljevanju in je bil dolgo časa glavni steber „Primorskemu Listu“. Sestavil je katehitično navodilo svojim slušateljem bogoslovcem; izdal je obširni spis o socialnem vprašanju, ki je ravnokar išel v „Narodni tiskarni“ v Gorici.

Nahajal se je v pripravljavnem odboru za prvi in drugi katoliški shod, ki sta se vršila v Ljubljani, katerih se je osebno udeležil ter na njih v popularnih govorih zagovarjal katoliška načela v narodnem življenju v veliko zadovoljnost navzočih.

Pri srcu mu je bila beda in zapuščenost njižih stanov, ter je vse storil, kar mu je bilo mogoče, da bi v teh krajih širil krščansko omiko in da bi jim po moči tudi gmotno pomagal. „Delavski prijatelj“, „Primorski List“, „Alojzijevišče“, „Katoliško slovensko delavsko društvo“, „Krojaška zadruga“, „Centralna posojilnica“ v Gorici pričajo, kako mnogostransko je bilo njegovo delo in kako uspešno njegovo prizadevanje. Pogosto je nastopal na javnih shodih delavskega društva in drugih, kjer je v lahko umljivih, včasih nekoliko sarkastičnih govorih širil luč prosvete ter pobijal laž in zmoto.

Tudi v politiko se je spuščal, če tudi ne vselej s srečno roko, pa vendar z namenom, da bi koristil narodu. Zadnja leta se je posebno veliko prizadeval in trudil, in sicer z lepim uspehom, da bi združil duhovščino, ki je v prvi vrsti poklicana, da oznanuje in brani katoliška načela krščanskemu ljudstvu.

Ko je bil rajnik v Rimu, nakopal si je bolezen „malaria“, ki je polagoma nastopala, vedno močnejša postajala, dokler ni postala lansko leto že nevarna. Bolehav je iskal zdravja v Gorici in v Trstu, slednjič na Dunaju in v Tirolih, pa prepoznano. Bolezen se je bila pregluboko ukoreninila, da je ni bilo več pregnati; in tako nam je vzela zaslužnega moža v najlepših letih. Njegov spomin ostane živ med goriškimi Slovenci; a njegova dobra dela so mu že sledila v večnost.

Večna luč naj mu sveti!

Katoliško društvo slovenskih učiteljev je imelo danes ob 6^{3/4} uri pri sv. Ignaciju zadošnico za ranjkega ustanovitelja in duhovnega voditelja, blagega preč gosp. prof. dr. Jožefa Pavlica. — R. i. p. M. H. W.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništvo: Namesto venca na krsto dr. Jos. Pavlici: dr. Anton Gregorčič, prof. bogoslovja 20 K (ravno toliko „Alojzije-

kraj. Žilaste roke, trdo zvezane na hrbtu in ovite z deseternim motvozom, so pričale, da imajo uničujočo moč kot Samsonove. Bilo se je lahko domisliti: ko bi si jih nenadoma razvezal, da bi z enim udarcem pobil svoje spremljevalce na tla...

In res, takoj se je izvedelo, da je po poti dvakrat pretrgal vezi, ali zastoj... Krvave rane, ki jih je imel na vratu so mu zadali s topimi robovi jalagonov, ko je poskušal, da bi rešil lahte iz vezij in vrat iz zanjke. Zdaj pa se je prepričal, da je zastoj vsak poskus; udal se je nemili usodi in stopal je pokorno pred četniki. Niti jedne besede ni izpregovoril; da, niti prosil ni, naj mu prizaneso in ne zadajajo surovih udarcev, ki so priletali naj tudi nadalje brez potrebe in uzroka.

Najgroznejši med Turki je bil „onbaša“ (policij. komisar) Ahmed-aga. Pri vstopu v vas je zagrmel:

„To voljéje gnezdo razsujemo do temelja, da se ne bo legla tu taka ostudna zverina!“

prav visoko pri stropu posebne luknje. Te luknje morajo biti zaradi tega visoko v zidu, da mrzli zrak ne vleče naravnost na živali ter jih ne prehladi. Zračne luknje ne smejo biti vodoravne ali ravnotežne (na vnost), ampak napežev (po strani) napravljene. To je tako razumeti, da se prične luknja na zunanji strani zidu niže in se na notranji koncu višje proti stropu. Zakaj pa zopet to? vpraša me morda ljubi čitatelj. To je zato, da dež in sneg ne moreta v hlev in da mrzli zunanji zrak teče proti stropu, a ne naravnost na živino. Na zunanji strani pritrđimo čez zračno luknjo mrežico iz žice (dratu), da muham in drugim enakim nepovabljenim gostom zabranjuje pot v hlev. Ta naprava je prav dobra, kajti ona odstranjuje sitne mrčese, in vendar doteka v hlev dovolj čistega zraka. Ko se je hlev dovolj prezračil, zamašimo luknjo s slamo. Nekteri imajo še druge priprave, pri katerih prihaja zrak po posebni cevi skozi streho in strop. Taka prevetrila pa so predruga in večinoma nepripravna. Sploh zadostujejo za naše razmere gori imenovane zračne luknje.

V poletnem času je za prevetrenje srednjega hleva dovolj, če se okna odpro ter vrata snemó in z lesu nadomestijo. Sam osebni pa se razume, da se morejo mali hlevi prezračiti na ta način, da se odpro samo okna. Velike hleve zračimo s tem, da odpremo zračne luknje, če je pa treba, tudi vrata in okna. Prav pametno je, če se vrata napravijo iz zgornjega in spodnjega dela; v tem slučaju se zgornji del odstrani ter nadomesti z lesu. Ta način zračnja je kaj pripraven za soparne, poletne večere.

Loterijske številke.

4. oktobra.

Trst 41 70 35 31 30
Linc 49 14 44 19 52

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi tvrdke

I. Zornik, — Gorica

Gosposka ulica št. 7,

prva in edina slovenska trgovina za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše skladišče vsakovrstnega perila, sraje za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopic za telovadce, krasnih kravati v vsakem slogu, nogavic, rokavic, životnikov (modercev), solčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okrasov za obleke, svil za obleke in bluse, vsih potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupovališče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za gospode), in modercev po vsakej meri in zahtevi izvršujejo se točno.

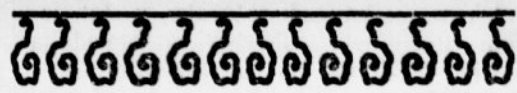
Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo **prodajalnico jestvin.**

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski lrinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrdke Znidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1

Velika zaloga

gotovih oblek

vsake vrste in vsake mere.

!!! Brez konkurence!!!

ANTON KRUSIČ,

trgovec in krojaški mojster

v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Pisarniške in šolske potrebšćine,

raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

- Molitvene knjige . . . . . od —24 v navgor
- Žepni nožiči . . . . . —50 " "
- Mošnički za denar . . . . . —20 " "
- Tobačnice in smodčnice . . . . . —80 " "
- Zavitki, kuverte 100 . . . . . —50 " "
- Papir: pisemski 100 pol . . . . . —60 " "
- " uraden bel 1000 pol . . . . . 6— " "
- " za maslo ovijati kilo . . . . . 1 40 " "
- " za cigarete 100 snop. . . . . 2 20 " "
- Posetnice s tiskom 100 . . . . . 1-20 " "
- Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. — P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu navesti približno ceno. Itd. itd.

V Gorici G. LIKAR,

sredi Semeniške ulice i Placuti 10.

Valentinčič
Josip
pekovski mojster
in razno pecivo, ki je vednosveže
Pekarija se nahaja v GORICI, v Raštelju hiš. št. 29.

okusne kolace za birmance

Krojaška mojstra Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

„Centralna posojilnica“ v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4½ polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po 5% in na vknjižbo po 5½.

Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago poslovnice c. kr. poštno hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12, ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrtek tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Anton J. Vogrič

v Trstu, ulica Muda št. 2, za magistratom

Naznanja se, da je podpisani prevzel trgovino vseh priprav za cerkvene slavnosti, katera je osnovana že leta 1840 in se nahaja v ulici Muda vecchia št. 2, pod tvrdko gospoda Dragotina pok. Drioli in katera trgovina bude od sedaj naprej nadaljevala pod napisom

„K sv. Antonu Padovanskemu“

(„Al Santo di Padova“)

Podpisani je popoln poznavalec te stroke, osobito kar je modernih zahtev tudi v pripravah za cerkvene slovesnosti, vsem ga podpomaga praksa izvršena v dolgotrajnim naukovanju, zato se upa obvestiti cenjene naročnike, da jim popolnoma ustreže in v tej nadi se priporoča najtopteje veleč. duhovenstvu, upravištvom katoliških cerkv, samostanov in zavodov, da bi ga podpirali in se njega spomnili v vsakaterih potrebah

Podpisani popolnoma na novo preuredi svojo prodajalnico in jo hoče oskrbeti raznovrstnim blagom da bo popolnoma odgovarjala vsem zahtevam, a vse po najnižjih cenah da se ni bati konkurence. Oznanja, da bodo cerkve, samostani in zavodi imeli posebna zboljšanja v cenah in dobrem blagu.

Opominjam častite odjemnike, da je prodajalnica ob nedeljah iz praznikih zaprta, ker tudi Bog zapoveda, da se imajo praznovati nedelje in zapovedani prazniki.

Gotov sem podpre, ker se oslanjam na veliko mojo izkušnjo in zagotavljam najtočnejšo postrežbo, poštenost in natanjnost v izvrševanju katere sibodi naročbe ali manjšega obsega.

V zalogi imam tudi čisto čebelne voščene sveče, kakor tudi mešane sveče, I. II. in III. vrste.

Na zahtevo se pošlje cenik in razkaznik.

Anton J. Vogrič.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih v negradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

V mirodilnicah

ANTON MAZZOLI

Gorica,

Gosposka ulica in tekališče G. Verdi se prodaja

vse kemično čiste pridelke za uravnanje vina, kakor tudi kadeča žveplena kislina za čistiti vinsko posodo, namreč: sode, čebre itd. itd.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici, Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, mlo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici, Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

TISKA:

- Časopise . . . . .
- Knjige . . . . .
- Diplome . . . . .
- Trgovske račune . . . . .
- Cenike . . . . .
- Vabila za veselice . . . . .
- Pisma s firmo . . . . .
- Razne etikete . . . . .
- I. t. d.

NARODNA TISKARNA v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

- Tisk. za duhovnije . . . . .
- Plakate . . . . .
- Sprejemnice . . . . .
- Računske sklepe . . . . .
- Pobotnice . . . . .
- Razne posetnice . . . . .
- Poročnice . . . . .
- Osmrtnice . . . . .
- I. t. d.